

30.12.2008

Dnro 2576/4/08

Ratkaisija: Oikeusasiamies Riitta-Leena Paunio

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Aila Linnakangas

HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANON LAIMINLYÖNTI

1 KANTELU

Kantelija arvosteli 4.8.2008 päivätyssä kirjeessään Jyväskylän kaupungin sosiaali- ja terveysterveyskeskuksen menettelyä Hämeenlinnan hallinto-oikeuden 25.2007 antaman päätöksen täytäntöönpanossa.

Kantelijan mukaan sosiaali- ja terveysterveyskeskus kieltäytyi noudattamasta hallinto-oikeuden päätöstä, vaikka hallinto-oikeus oli kumonnut yksilöhuoltojaoston päätöksen ja palauttanut asian myös tältä osin jaostolle uudelleen käsiteltäväksi. Kantelijan mielestä hänelle tuli myöntää syyskuulle 2006 lisää toimeentulotukea 286,70 euroa. Hän kertoi olleensa asiassa useaan kertaan yhteydessä sosiaalipalvelukeskukseen, mutta tuloksetta.

3 RATKAISU

Katson Jyväskylän kaupungin sosiaali- ja terveysterveyskeskuksen laiminlyöneen velvollisuutensa käsitellä asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä kantelijan syyskuun 2006 toimeentulotukiasian, jonka hallinto-oikeus oli 25.7.2007 palauttanut yksilöhuoltojaostolle uudelleen käsiteltäväksi.

Perustelen ratkaisuni seuraavasti.

3.1 Tapahtumat asiakirjojen mukaan

Sosiaali- ja terveysterveyslautakunnan yksilöhuoltojaosto pysytti 25.10.2006 tekemällään päätöksellä aikaa 25.8.2006–30.9.2006 sekä lokakuuta 2006 koskeneet etuuskäsittelijän toimeentulotukipäätökset. Toimeentulotukea ajalta 25.8.–30.9.2006 määrättäessä kantelijan tuloina oli otettu huomioon mm. 25.8.2006 ja 8.9.2006 maksetut työmarkkinatukierät 376 ja 75,20 euroa. Lokakuun toimeentulotukea määrättäessä kantelijan toimeentulotuen perusosaa oli alennettu 20 prosentilla.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus kumosi 25.9.2007 antamallaan päätöksellä sosiaali- ja terveysterveyslautakunnan (oikeammin yksilöhuoltojaoston) päätöksen ja palautti asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Päätöksen perusteluissa hallinto-oikeus totesi mm., että esitetyn selvityksen perusteella oli katsottava, että kantelijalle 25.8.2006 maksettu työmarkkinatuki oli jo huomioitu kesä-, heinä- ja elokuuta 2006 koskevassa toimeentulotukilaskelmassa eikä sitä voitu ottaa uudelleen huomioon tulona

syyskuussa. Edelleen perusteluissa todettiin, että syyskuun 2006 laskelmassa oli tulona huomioitava vain asumistuki, 4.9.2006 maksettu toimeentulotuki ja 8.9.2006 maksettu työttömyysturva 75,20 euroa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta haki valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta ja valitti hallinto-oikeuden päätöksestä lokakuun 2006 toimeentulotuen osalta, josta nyt eisiis ole kysymys. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi 8.4.2008 antamallaan päätöksellä lautakunnan valituslupahakemuksen.

Etuuskäsittelijän 15.4.2008 tekemällä päätöksellä kantelijalle myönnettiin hallinto-oikeuden päätöksen perusteella lisää toimeentulotukea ajalle 1.10.–30.11.2006.

Kantelija lähetti johtavalle sosiaalityöntekijälle 29.4.2008 osoitetun kirjeen, jossa hän kertoi odottavansa yhä syyskuun 2006 toimeentulotukipäätöksen oikaisemista ja vaati toimeentulotukea myönnettäväksi lisää 286,70 euroa.

Kantelija oli myös kesällä 2008 yhteydessä sosiaali- ja terveysjohtajan sijaisena toimineeseen henkilöstöpäällikköön.

Etuuskäsittelijä lähetti kantelijalle vastauksena hänen tiedusteluunsa 9.7.2008 päivätyn kirjeen, jossa selostettiin kantelijalle ajalle 25.8.–30.9.2006 maksettua toimeentulotukea.

Kantelijalle myönnettiin lisää toimeentulotukea 376 euroa ajalle 25.8.–30.9.2006 etuuskäsittelijän 2.10.2008 tekemällä päätöksellä.

3.2

Hallinto-oikeuden päätöksen täytäntöönpano

3.2.1

Yleisiä näkökohtia

Hallintolainkäyttölain 31 §:n 1 momentin mukaan päätöstä, johon saa hakea muutosta valittamalla, ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Pykälän 3 momentin mukaan valitus ei kuitenkaan estä täytäntöönpanoa, jos asiassa tarvitaan valituslupa. Kun valitus on tehty, valitusviranomaisen voi hallintolainkäyttölain 32 §:n mukaan kieltää päätöksen täytäntöönpanon tai määrätä sen keskeytettäväksi tai antaa muun täytäntöönpanoa koskevan määräyksen.

Valituksella on siis pääsäännön mukaan päätöksen täytäntöönpanoa lykkäävä vaikutus. Sen sijaan valituksella ei ole täytäntöönpanoa lykkäävää vaikutusta niissä asioissa, joissa tarvitaan valituslupa. Sosiaalihuoltolain 49 §:n 2 momentin mukaan hallinto-oikeuden toimeentulotukea koskevasta päätöksestä voi valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Kunnan on siis pantava hallinto-oikeuden toimeentulotukea koskeva päätös täytäntöön, vaikka kunta hakeekin asiassa valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Valituslupaa hakiessaan kunta voi tarvittaessa pyytää päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä tai keskeyttämistä.

Jos hallinto-oikeuden päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä ei ole haettu tai korkein hallinto-oikeus ei ole hakemukseen suostunut, kunnan on pantava hallinto-oikeuden toimeentulotuen antamista koskeva päätös täytäntöön ilman aiheetonta viivytystä.

Käytettävissäni olevien asiakirjojen mukaan sosiaali- ja terveyslautakunta ei pyytänyt korkeimmalta hallinto-oikeudelta hallinto-oikeuden päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä.

Koska käsiteltävänäni olevassa kantelussa on kysymys hallinto-oikeuden päätöksen täytäntöönpanosta vain syyskuun 2006 toimeentulotuen osalta eikä niiltä osin, joilta lautakunta haki valituslupaa, työdyn saattamaan sosiaali- ja terveystalvelukeskuksen tietoon vastaisen varalle edellä esittämäni näkökohdat hallinto-oikeuden päätöksen täytäntöönpanokelpoisuudesta valituslupaa edellyttävässä asiassa.

3.2.2

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätöksen täytäntöönpano syyskuun 2006 toimeentulotuen osalta

Kumotessaan yksilöhuoltojaoston päätöksen ja palauttaessaan asian uudelleen käsiteltäväksi hallinto-oikeus totesi samalla päätöksensä perusteluissa, että kantelijan syyskuun 2006 laskelmassa oli tulona otettava huomioon vain asumistuki, 4.9.2006 maksettu toimeentulotuki ja 8.9.2006 maksettu työttömyysturva.

Oikeusturvaa koskevan perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä toimivaltaisessa viranomaisessa. Oikeusturva ja laillinen oikeusjärjestys edellyttävät, että kunnan viranomainen noudattaa hallinto-oikeuden päätöstä ja että sitä voidaan arvioida uudelleen vain muutoksenhaku- tai purkumenettelyssä. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on katsonut, että oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan mielessä kuuluu olennaisena osana tuomioistuimen antaman päätöksen täytäntöönpano.

Sosiaali- ja terveystalvelautakunnan yksilöhuoltojaoston tai sen viranhaltijan, jolle päätöksenteko asiassa kuului, olisi siis tullut käsitellä asia uudestaan viivytystä hallinto-oikeuden 25.9.2007 antaman päätöksen jälkeen. Päätös syyskuun 2006 toimeentulotuesta tehtiin kuitenkin vasta oikeusasiamiehen selvityspyynnön jälkeen 2.10.2008, vaikka kantelija oli itsekin kiirehtinyt asian käsittelyä jo huhtikuussa 2008.

Katson kantelijan perusoikeutena turvattua oikeusturvaa loukatun asiassa.

4

TOIMENPITEET

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 10 §:n 1 momentin nojalla annan Jyväskylän kaupungin sosiaali- ja terveystalvelukeskukselle huomautuksen vastaisen varalle edellä kohdassa 3.2.2 selostetusta hallinto-oikeuden määräämän asian uudelleen käsittelyn laiminlyönnistä.

Saatan vielä sosiaali- ja terveystalvelukeskuksen tietoon vastaisen varalle edellä (kohdassa 3.2.1) esitetyt näkökohdat hallinto-oikeuden päätöksen täytäntöönpanokelpoisuudesta valituslupaa edellyttävässä asiassa.

Tässä tarkoituksessa lähetän sosiaali- ja terveystalvelukeskukselle jäljennöksen tästä päätöksestäni.

Lähetän jäljennöksen päätöksestäni tiedoksi myös sosiaali- ja terveystalvelautakunnan yksilöhuoltojaostolle.